

İSLAM HUKUK USULÜ

1	Ders Adı:	İSLAM HUKUK USULÜ
2	Ders Kodu:	İLA2021
3	Ders Türü:	Zorunlu
4	Ders Seviyesi	Lisans
5	Dersin Verildiği Yıl:	2
6	Dersin Verildiği Yarıyıl	3
7	Dersin AKTS Kredisi:	4.00
8	Teorik Ders Saati (saat/Hafta)	4.00
9	Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)	0.00
10	Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) :	0
11	Dersin Önkoşulu:	
12	Dersin Dili:	Türkçe
13	Dersin Veriliş Şekli:	Yüz yüze
14	Dersin Koordinatörü:	Doç. Dr. EREN GÜNDÜZ
15	Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları:	Dr. Öğr. Üyesi EREN GÜNDÜZ
16	Koordinatör İletişim Bilgileri:	akozali@uludag.edu.tr
17	Dersin WEB adresi:	
18	Dersin Amacı:	İslam hukukunun/dininin temel kaynaklarını sağlıklı ve doğru bir şekilde anlama ve yorumlama bilgi ve yeteneğinin kazanılması
19	Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:	Sağlıklı bir din anlayışının eğitim ve öğretimde kullanılması
20	Dersin Öğrenme Kazanımları:	
	1	İslam Hukuk usulünün oluşumu, gelişimi ve kaynaklarını tanıyabilme
	2	Fıkıh usulünün asli kaynakları olan Kur'an ve sünneti tanıyabilme
	3	Tarihi süreçte ve günümüzde ortaya çıkan hadis ve sünnet konularıyla ilgili tartışmalı meseleleri yorumlayabilme
	4	İlahiyat alanındaki ortaya çıkacak yeni problemleri Kur'an, Sünnet ve bunlara bağlı diğer delillerden yararlanarak bilimsel anlamda ifade edebilme ve topluma objektif veriler üretebilme
	5	İslam düşüncesinin oluşum ve gelişim sürecini yorumlayabilme
	6	İlmi disiplin ve bilimsel verilere bağlı olarak İslam hukukunun diğer yan dallarla bilgi alış verişi ve paylaşımını geliştirebilme

	7	İslam Hukukunun asıl olarak Kur'an ve Sünnete dayandığını öğrenebilme
	8	Kamu yararının önemini kavrayabilme
	9	Hüküm çıkarma yöntemlerini tanıyabilme
	10	İçtihat konusuyla ilgili genel bilgiler elde edebilme
21	Dersin İçeriği:	
Hafta	DERS İÇERİKLERİ	
	Teorik	Uygulama
1	GİRİŞ: Ders konusunda genel bilgi. Dersin kaynaklarını ve yöntemini tanıtma. Fıkıh usulünün tanımı, sistematığı, işlevi. Fıkıh usulünün tedvini ve tedvin yöntemleri. KİTAB: Kaynak kavramı. İslam Hukukunun Kaynakları. Kaynak ve yöntem mahiyetli deliller. Kitâb'ın tanımı ve tanımın izahı. Kitabın genel muhtevası.	
2	KİTAB: Kitabın genel muhtevası. Lâfız-Mâna Bütünlüğü. Dini hükümleri bilmenin yolları SÜNNET: Vahyin kısımları. Sünnetin kaynak değeri. Sünnetin Kısımları.	
3	SÜNNET: Haber teorisi. Âhad haberin kabul şartları. Zâhir ve bâtın inkıtâ' İCMÂ: İcmân tanımı ve mahiyeti. İcmân rüknü, şartı ve icmâ ehliyeti.	
4	İCMÂ: İcmân senedi, mertebeleri, hükmü, türleri, kaynak değeri, deliller hiyerarşisindeki yeri ve günümüzdeki işlevi Öncekilerin Şerati, Sahabe Sözü, Medine Ehli'nin Ameli	
5	KIYAS : Kıyasın gerekliliği, tanımı, rükünleri, kaynak değeri ve şartları. İSTİHSAN: İstihsan düşüncesi. İstihsanın tanımı, kaynak değeri, çeşitleri.	
6	İSTİSLAH ve İTİSHÂB HÂKİM: Hüküm konusunun sistematığı. İslâm hukukunda hâkim kimdir/Aklın teşrideki yeri. Araç olarak aklın kullanımı (Tefakkuh, re'y, icthâd, kıyâs, istihsân, makâsıd)	
7	HÜKÜM VE HÜKMÜN KISIMLARI1: Hükümün tanımı ve izahı. Hükümün kısımları/Teklif hüküm/Vacib'in Türleri HÜKÜM VE HÜKMÜN KISIMLARI: Azimet-ruhsat; Edâ-kazâ. Hükümün kısımları/Vaz'î hüküm	
8	MAHKÛM FÎH VE MAHKÛM ALEYH: Mahkûm aleyhin tanımı. Teklif ve ehliyet kavramları. Ehliyet aşamaları. Ehliyet arızaları. Mahkûm fîhin tanımı ve şartları	
9	ELFÂZ BAHİSLERİ: HÂSS LÂFİZ: Konunun sistematikteki yeri. Hanefi elfaz taksimi. Hâss lâfzın tanımı, çeşitleri, hükmü. Örnekler. ELFÂZ BAHİSLERİ: EMİR-NEHİY1: Emrin tanımı, mucebi, delaleti, edâ-kazâ, Edâ çeşitleri, Kazâ çeşitleri.	

10	ELFÂZ BAHİSLERİ: EMİR-NEHİY2: Husn-kubh (hâkim bahsinde de geçti), Nehyin tanımı, türleri, ELFÂZ BAHİSLERİ: ÂMM LÂFİZ VE ÂMMİN TAHSİSİ: Âmm'ın tanımı, hükmü. Örnekler. Âmm lâfzın tahsisi.	
11	MÂNAYA DELÂLETİNİN AÇIKLIĞI BAKIMINDAN LÂFİZLAR: Zâhir, nass, müfesser ve muhkem lâfızlar. MÂNAYA DELÂLETİNİN KAPALILIĞI BAKIMINDAN LÂFİZLAR: Hafî, müşkil, mücmel, müteşabih lâfızlar.	
12	KULLANIMI BAKIMINDAN LÂFİZLAR DELÂLET BAKIMINDAN LÂFİZLAR: Hakikat, mecaz, sarîh ve kinâye lâfızlar DELÂLETİ BAKIMINDAN LÂFİZLAR: İbârenin delâleti, işaretin delâleti, delâletin delâleti, iktizânın delâleti.	
13	BEYÂN TEORİSİ	
14	TEARUZ VE TERCİH	
22	Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar:	Apaydın, Yunus, İslam Hukuk Usûlü (Zorunlu) Duman, Soner, Usûl Yazıları, Beka y. (Tavsiye) Şaban, Zekiyyüddin, İslam Hukuk İlminin Esasları, TDV y. (Tavsiye) Kahraman, Abdullah, Fıkıh Usûlü, Rağbet y. (Tavsiye)
23	Değerlendirme	
YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALAR		
Ara Sınav	1	40.00
Kısa Sınav	0	0.00
Ödev	0	0.00
Yıl Sonu Sınavı	1	60.00
Toplam	2	100.00
Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı		40.00
Finalin Başarıya Oranı		60.00
Toplam		100.00
Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları		Çoktan seçmeli ve klasik sınav
24	AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU	

ETKİNLİK	SAYISI	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Teorik Dersler	14	4.00	56.00
Uygulamalı Dersler	0	0.00	0.00
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme)	14	3.00	42.00
Ödevler	0	0.00	0.00
Projeler	0	0.00	0.00
Arazi Çalışmaları	0	0.00	0.00
Arasınaylar	1	10.00	10.00
Diğer	0	0.00	0.00
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	12.00	12.00
Toplam İş Yüğü			120.00
Toplam İş Yüğü / 30 saat			4.00
Dersin AKTS Kredisi			4.00

25	PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU															
	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10	PY11	PY12	PY13	PY14	PY15	PY16
ÖK1	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK2	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK3	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK4	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
ÖK5	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK8	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK9	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK10	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri																
Katkı Düzeyi:	1 çok düşük			2 Düşük			3 Orta			4 Yüksek			5 Çok Yüksek			